

Voorzitter 1999-2003

René Meyer: “EPN voorzag in een behoefte”

Op tafel staat een zilveren flessenstandaard met inscriptie ‘EPN-voorzitter 1999-2003’. Hij kreeg hem bij zijn afscheid, tijdens een symposium over bevoegde en onbevoegde wilsdelegatie. René Meyer, oud-notaris in Naarden, was betrokken bij de oprichting van EPN. “Estate planning kwam aan het eind van de jaren negentig in de mode. Er kwam veel geld los doordat er hoge winsten op de beurs werden gemaakt, en de vraag kwam op wat voor testament je in zulke gevallen kon maken. Hans Stubbé gaf cursussen op dit gebied en combineerde het fiscale element met het notariële. Notaris Stijn Wery kwam na afloop van zo’n cursus met het idee om een specialistenvereniging in het leven te roepen.”

Als kool

Op 29 juni 1999 werd de oprichtingsakte gepasseerd. Doel van de kersverse vereniging: kennis en kwaliteit van notariële estate planners bevorderen. Dat gebeurde via cursussen, studiebijeenkomsten en een jaarcongres met een actueel thema. Al snel ontstond ook het collegiaal overleg estate planning (COEP). EPN voorzag in een behoefte en groeide als kool. Meyer: “We hadden binnen de kortste keren een lid of vijftig. En al snel groeide dat uit tot 200.”

Gouden kerel

Tijd om het professioneler aan te pakken: er kwam een secretariaat. Alexander Hoog, afkomstig van de KNB, werd ambtelijk secretaris. Hij werd ondersteund door Madelon Lap en Anneke Rookmaker. “Alexander was een gouden kerel. Het was een enorme domper dat hij na een paar jaar overleed. We hebben heel veel aan hem gehad, ook in strategisch opzicht.”

Goede vrienden

Meyer kijkt met veel genoegen terug op zijn EPN-tijd. “Een beginfase van iets is altijd leuk. En hoewel notarissen natuurlijk eigenlijk concurrenten zijn was de sfeer heel collegiaal, ik heb er goede vrienden aan overgehouden.”

Over EPN:

Voorzitter 2003-2005

Egbert Willems: “Goed om de notaris als estate planner op de kaart te zetten”

“Helaas moest ik in 2005 stoppen, na vier jaar als penningmeester en twee jaar als voorzitter in het bestuur te hebben gezeten. We hebben toen in de statuten opgenomen dat je twee keer drie jaar bestuurder kunt zijn”, vertelt Egberts Willems, notaris in Almelo. Lachend: “Daardoor heb ik voor mijn eigen einde als EPN-bestuurder gezorgd. Jammer, want ik was nog helemaal niet klaar met EPN – ik vond het een hartstikke leuke club en ik houd van besturen – maar doorstroming is gezond. Het was tijd voor vers bloed.”

Keurmerk

Willems zag meteen in 1999 het nut van EPN. “De nieuwe Notariswet was toen net in werking getreden; je kreeg vrije tarieven. Het leek me heel goed om op de kaart te zetten dat niet alleen banken en accountants, maar ook notarissen aan estate planning deden.” Hij vindt het wel jammer dat EPN nooit echt als een keurmerk is gaan werken. “In kleine kring weet men wat EPN-erkend inhoudt, maar een buitenstaander zegt het niets. Maar om zo’n vereniging goed te vermarkten moet je ook een flink budget hebben.”

Opleidingseisen

De opleidingseisen die na Willems’ bestuurstijd zijn gaan gelden vindt hij op zich verdedigbaar, “maar het heeft wel gemaakt dat het ledental daalde en de slagkracht en betekenis van EPN kleiner werden”.

Succesnummer

Het doet hem deugd dat EPN *alive and kicking* is, en qua basisgedachte niet veel is veranderd. “EPN is nog steeds heel nuttig om knowhow te delen, kennis op te doen en collegiaal te overleggen. En het levenstestament, dat in 2009 door EPN is ontwikkeld, is natuurlijk een succesnummer. In de eerste 25 jaar dat ik notaris was heb ik één keer een euthanasieverklaring voor iemand opgemaakt, terwijl ik daar de afgelopen jaren via levenstestamenten vrijwel dagelijks mee bezig ben.”

Voorzitter 2005-2007

Piet Hein Peters: “Examenplicht zorgt voor betrouwbare indruk”

Voorafgaand aan zijn laatste ledenvergadering als voorzitter, legde Piet Hein Peters op alle stoelen een noot. “We hebben een grote notenboom in de tuin. Die hing vol, en omdat het een vergadering was waarin een flinke noot moest worden gekraakt, vond ik dat wel toepasselijk.”

Heftig gebeuren

Die flinke noot was het voorstel om voor het lidmaatschap van EPN een examen verplicht te stellen. “Er was een opleiding tot estate planner, maar ik vond het volgen daarvan eigenlijk niet genoeg. Om een betrouwbare indruk te maken en gezag uit te stralen naar buiten is meer nodig. We hebben een werkgroep opgericht en kwamen tot de conclusie dat je kwaliteit laat zien als iedereen niet alleen bij een opleiding aanwezig is geweest, maar daar ook examen in heeft gedaan.” De ledenvergadering waarop dit werd besproken werd een “heftig gebeuren, maar gelukkig haalde ons voorstel het.” Onder Peters’ opvolger Aart Veldhuizen werd de examenplicht geïmplementeerd en kreeg je aspirant- en gecertificeerde leden.

Aanzien bij de buitenwacht

De examenplicht noemt Peters zijn belangrijkste wapenfeit. Ook werd in zijn bestuursperiode (voor hij voorzitter werd, maakte hij al een aantal jaar deel uit van het bestuur) de Wetenschappelijke Adviesraad opgericht. “Die draagt ook zeker bij aan het aanzien bij de buitenwacht.”

Peters, tot 2012 notaris in Rosmalen, deed veel aan estate planning in zijn praktijk. “Je kunt er veel creatiever in zijn dan in onroerend goed en ondernemingsrecht, dat sprak mij aan.” Geen wonder dat hij al snel bij EPN terechtkwam. “Een nuttige én leuke vereniging. Mijn bestuurstijd heb ik met veel plezier gedaan. De EPN-leden waren heel betrokken en gingen prettig met elkaar om. Daardoor waren cursussen en vergaderingen eigenlijk altijd leuk.” Ook de vergadering met de noten. “Het was een mooie afscheidsvergadering.”

Voorzitter 2007-2011

Aart Veldhuizen: “Lancering levenstestament kreeg veel radioaandacht”

“Hé Aart, jij dacht: door de crisis verdienen notarissen niet meer zo goed aan het onroerend goed, ik zoek een andere manier om mensen een poot uit te draaien?” Aldus de openingsvraag van dj Giel Beelen in een radiogesprek met Aart Veldhuizen over het levenstestament, dat door EPN was ontwikkeld. Veldhuizen, grinnikend: “We hadden een persbericht rondgestuurd om het levenstestament te lanceren. Het stond op de voorpagina van *De Telegraaf*, en ik zat nog te ontbijten toen ik werd gebeld met de mededeling dat ik over vijf minuten bij Giel Beelen op Radio 3 te beluisteren zou zijn. Ik ben die dag in nog drie andere live-uitzendingen geweest.”

Be good and tell it

Dat paste goed bij het motto dat Veldhuizen, destijds notaris in Amersfoort, de EPN-leden tijdens zijn entreeperiode in 2007 had voorgehouden: *‘Be good and tell it’*. Kwaliteit was een belangrijk speerpunt van Veldhuizen. Hij hield zich onder andere bezig met wat hij de ‘institutionalisering van de professionalisering’ noemt. “Er was een overgangperiode van vijf jaar afgesproken voor leden die nog niet aan de onder Piet Hein Peters ingestelde examenverplichting voldeden, dus daar moesten we mee aan de slag.” Het aanzien van EPN ging door de examenplicht omhoog, het ledenaantal daalde flink. “Maar je kunt beter een kleine club met een hoog soortelijk gewicht hebben. Voorheen hoorde ik te vaak in contacten met banken en verzekeraars dat het EPN-lidmaatschap niet per se kwaliteit garandeerde.”

IKEA

In het kader van ‘tell it’ nodigde Veldhuizen eens het hoofd marketing van Ikea uit voor een zomerberaad van het bestuur. “Je kunt wel goed zijn, maar je moet het ook uitdragen. Veel bestuursleden vonden het maar een vreemde keuze, maar Ikea weet wel wat vermarkten is. Het bleek heel leerzaam.” Als Veldhuizen het huidige EPN een boodschap mag meegeven, zou dat trouwens nog steeds Be good and tell it zijn. “Dat blijft actueel.”

Voorzitter 2011-2014

Aniel Autar: “De zichtbaarheid van EPN mocht groter”

“Het liep organisatorisch allemaal goed bij EPN toen ik door Aart Veldhuizen werd gevraagd als voorzitter”, vertelt de Rotterdamse notaris Aniel Autar. Alleen vond hij dat de boodschap van EPN zowel in- als extern nog wel beter over het voetlicht kon, dus daar is hij met zijn bestuur aan gaan werken. “Een deskundige organisatie als EPN mocht best een grotere rol gaan spelen in het politieke debat. Je kunt input geven voor wetgeving, maar ook aandacht vragen voor zaken die op het gebied van estate planning liggen of zelf met voorstellen komen.” Aldus geschiedde. Zo wist EPN bijvoorbeeld in 2012 de aandacht te vestigen op de gebrekkige voorlichting over de mantelzorgvrijstelling, die was ontstaan door een wetwijziging in de Successiewet. “Mensen die bij hun ouders woonden en mantelzorgden konden een grote vrijstelling krijgen, maar dat was door de overheid niet goed gecommuniceerd. Ik heb contact gezocht met een Volkskrant-journalist die ik kende. Die interviewde mij en daarna besteedden onder andere *Nieuwsuur* en *RTL Nieuws* er eveneens aandacht aan.”

Consumentenbond

Ook werd aan meer externe bekendheid gewerkt door samenwerking met de Consumentenbond. Autar: “Het leek ons goed om samen met een gerenommeerde partner het publiek voor te lichten over zaken die notarieel geregeld kunnen worden. Er is een serie informatieboekjes gemaakt: *Goed voorbereid naar de notaris*. Wij leverden de auteurs, en vormden samen met de Consumentenbond de redactie.”

EPN zocht in deze tijd ook samenwerking met andere organisaties, zoals de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), de artsenverenigingen KNMG en VIA en met de kantonrechters verenigd in het LOK. “Hiermee verstevigden we het draagvlak voor het levenstestament.”

Autar wilde graag dat het bestuur intern zichtbaarder zou zijn. “We hebben daarom besloten dat bestuursleden steeds in een andere COEP zouden meedoen en niet alleen naar die in hun eigen regio zouden gaan. Het bleek een uitstekende manier om feeling te houden met de leden en te horen wat er speelde. Want per slot van rekening zijn zij de basis.”

Voorzitter 2014-2019

Bep Bergman-Klaasen: “Met recht een specialistenvereniging”

Sinds eind mei is ze weer ‘statusloos burger’, zoals ze het noemt. Bep Bergman-Klaasen, notaris in Stadskanaal, gaf toen het voorzittersstokje over aan Niels Baas. “Ik heb het voorzitterschap met veel plezier gedaan, EPN is een leuke club. Je zit er met gelijkgestemden en kunt op hoog niveau dingen bespreken. Iedereen wordt aan het woord gelaten en is betrokken.”

Toen Bergman begon werd het EPN-bestuur erg beziggehouden door de reorganisatie van het management van de vereniging, “maar dat is inmiddels alweer geruime tijd in heel goede handen bij Anneke Rookmaker, die destijds samen met wijlen Alexander Hoog al aan de wieg stond van EPN. Sindsdien kunnen we ons richten op onze kerntaak: het bevorderen van de kennis en kwaliteit van notariële estate planners. Dat doen we waar nodig en waar mogelijk graag samen met de KNB.” Zo werkt EPN samen met de KNB in een overleggroep met de Belastingdienst, waar problemen met bijvoorbeeld erf- en schenkbelasting worden besproken. “Het niet altijd even goede functioneren van de Belastingdienst vormt een grote ergernis voor het publiek én voor onze leden.”

Drie keer uitverkocht

EPN heeft een paar jaar geleden een beleidsplan ontwikkeld. Daarin staan een aantal prioriteiten. Zo wil EPN een kennisnetwerk voor haar leden zijn, praktische ondersteuning bieden en de toegang tot andere netwerken bevorderen. EPN is daarom meer dan voorheen gaan samenwerken met andere notariële specialistenverenigingen. “We overleggen jaarlijks. We hebben samen met de VON, de ondernemingsrechtnotarissen, een keer een congres georganiseerd. Dat hebben we trouwens ook met de erfrechtadvocaten van de VEAN gedaan.” De congressen worden altijd goedbezocht. Bergman: “Drie keer uitverkocht zeg maar. Leden vinden het de moeite waard wat EPN doet, dat is fijn. We hebben meer commissies dan ooit en die leveren goed werk af. Leden zijn heel enthousiast om daarin actief te worden; daarom staan de commissies prominent op onze nieuwe website. Ik vind dat we ons als EPN met recht een specialistenvereniging mogen noemen.”

Voorzitter 2019-nu

Niels Baas: “Alle vertrouwen in de toekomst van EPN”

Een sprong op een rijdende trein, noemt Niels Baas zijn start als voorzitter van EPN afgelopen mei. Baas, die kandidaat-notaris in Amsterdam is, maakte daarvoor al vier jaar deel uit van het bestuur. Hij zorgde onder meer voor een grotere aandacht voor internationale estate planning door het opzetten van een commissie en het organiseren van een congres hierover.

Clubgevoel

Als voorzitter wil hij de komende tijd inzetten op versterking van de ledenparticipatie en van het ‘clubgevoel’. “Iedereen zit dag in dag uit op zijn eigen kantoor en dan is het leuk om als afwisseling in de familiale setting van EPN met estate planning bezig te zijn. De laatste jaren is het ledenbestand actiever geworden. We hebben de commissies opgeschud en mensen vinden het aantrekkelijk om mee te doen.”

Het netvlies van doorverwijzers

De bekendheid van EPN mag nog wel groter, aldus Baas. “We zijn geen merk, niet als de Hema bijvoorbeeld. Het is al heel wat als mensen begrijpen dat ze naar een notaris moeten, in plaats van naar een accountant of advocaat.” Het zou ook mooi zijn als EPN als vanzelfsprekend op het netvlies van potentiële doorverwijzers komt te staan. “Door hen bijvoorbeeld voor een lager tarief door EPN-leden te laten meenemen naar congressen, hopen we op een natuurlijke manier te benadrukken dat zij bij EPN-leden moeten zijn.”

Juridisering

De toekomst van EPN ziet Baas met vertrouwen tegemoet. “De wereld juridiseert als een dolle. Wetgeving neemt toe en wordt complexer, waardoor niet aan specialisatie valt te ontkomen. EPN helpt om kennis bij te houden. Daar komt bij dat je door de vergrijzing van de babyboomers steeds meer mensen met vermogen hebt, die bovendien steeds meer de regie over hun leven willen. EPN-leden zijn bij uitstek notarissen die hen daarbij van dienst kunnen zijn.”

Lid Wetenschappelijke Advies Raad (WAR), voorzitter Genootschap van Estate Planners (GEP)

Frans Sonneveldt: “EPN speelde belangrijke rol bij herziening Successiewet”

“We hebben een keer met de WAR in een *Gasthof* in Schollbrunn in Beieren aan het beeld gekluisterd gezeten. Nederland voetbalde toen tegen Costa Rica op het WK en won met 4-3”, vertelt Frans Sonneveldt, hoogleraar estate planning aan de Universiteit Leiden, partner bij Mazars én lid van de Wetenschappelijke Adviesraad (WAR) van EPN. De vijf leden tellende WAR vergadert vijf keer per jaar; een enkele keer tijdens een weekend weg met aanhang. Zo kwamen ze in het Duitse Gasthof terecht. “In de loop der tijd is er een vriendschappelijke band ontstaan, heel leuk.”

Academische onderbouwing

Maar de WAR, die sinds 2004 bestaat, is natuurlijk vooral een serieuze aangelegenheid. “Wij zorgen voor de academische onderbouwing van EPN. We beantwoorden vragen van bestuur en leden, toetsen EPN-modellen, treden op als docent en adviseren de politiek over wetsvoorstellen. Tijdens onze vergaderingen bespreken we de actualiteit – is er nog nieuwe rechtspraak? zijn er ontwikkelingen op het gebied van wetgeving? – en bekijken wat dit betekent voor EPN. Toen bijvoorbeeld per 1 januari 2018 het nieuwe systeem van huwelijksvermogensrecht werd ingevoerd, riep dat veel vragen op bij leden. Dan zeggen wij: ‘het is nuttig om hier een studiemiddag over te organiseren’.”

Als belangrijk wapenfeit noemt Sonneveldt de rol van de EPN bij de herziening van de Successiewet in 2010. “Daar heeft EPN een grote rol bij gespeeld. We zijn toen een paar keer met een afvaardiging bij staatssecretaris Jan Kees de Jager geweest.”

Sonneveldt is voorzitter van het Genootschap van Estate Planners (GEP), dat is opgericht als reactie toen notarissen gingen samenwerken in EPN. “Er is veel overlap, er zitten behalve fiscalisten, accountants en mensen van banken ook notarissen bij. Het GEP is een stuk kleiner, je moet worden voorgedragen als lid. We zijn geen concurrenten, we verwijzen naar elkaar.”

Volgens Sonneveldt is EPN goed bezig. “De scholingseisen maken dat je met echte experts te maken hebt. En als iedereen – bestuur, leden, WAR – goed bij de les blijft, hoeft EPN zich geen zorgen te maken over de komende twintig jaar.”

Voorzitter KNB

Nick van Buitenen: “Wij werken graag samen met EPN”

Het is heel logisch dat EPN er is, vindt Nick van Buitenen, voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). “De wereld wordt steeds ingewikkelder en specialisatie rukt op in het notariaat, vooral bij de jongere garde. Daarom is het nuttig dat er een club is als EPN, die zich puur op de inhoud richt, die scholing organiseert en de kwaliteit van de leden bewaakt.”

Ook op andere notariële gebieden zijn sinds in 1999 de nieuwe Notariswet van kracht werd specialisatieverenigingen ontstaan. De marktwerking deed toen haar intrede; de KNB werd een publiekrechtelijke organisatie en was niet meer zozeer belangenbehartiger. Deze ontwikkelingen maakten dat specialisten zich gingen verenigen.

Aanvankelijk deden KNB en specialistenverenigingen niet veel samen; de samenwerking is pas sinds 2012 sterker geworden, vertelt Van Buitenen. Het rommelde in die tijd in het notariaat en op een gegeven moment is het juridisch bureau van de KNB weggesaneerd – er waren notarissen die het bureau te duur vonden en niet voor iedereen relevant. “Bij het Notarieel Juridisch Bureau konden notarissen terecht met vragen op allerlei rechtsgebieden. Daardoor hadden wij die kennis in huis. Toen het bureau er niet meer was, was het noodzakelijker dan voorheen om samen te werken met de specialistenverenigingen. Vanaf die tijd zijn we elkaars knowhow meer gaan benutten en inhoudelijk gaan samenwerken. Ons doel als KNB is om de specialistenverenigingen in hun kracht te zetten.”

Optrekken

De KNB heeft verschillende ‘issuegroepen’ die met politici, ministeries en overheden politiek/notariële kwestie bespreken. EPN wordt regelmatig om input gevraagd, en als het zo uitkomt zitten EPN’ers ook aan tafel. Van Buitenen: “Met de Belastingdienst bespreken we zaken die daar niet zo goed lopen, zoals bijvoorbeeld op het gebied van aangifte en aanslagen erf- en schenkbelasting. Daarbij trekt de KNB gezamenlijk op met EPN, zij zijn experts op dit gebied. De samenwerking met EPN verloopt buitengewoon plezierig.”